

riet finder således, at de nævnte regler også bør gælde for tvangsindgreb, som består i undersøgelse af andre lokaliteter og genstande, beslaglæggelse af andre genstande eller eftersyn og anden undersøgelse af personer.

De foreslåede bestemmelser vil i visse tilfælde kunne indebære, at en myndighed, som i forbindelse med et kontrolbesøg mv. får mistanke om et strafbart forhold, vil være afskåret fra at benytte en eventuel hjemmel i lovgivningen til umiddelbart at beslaglægge relevante bevismidler (f.eks. regnskabsbilag, andre dokumenter mv.). Myndigheden må i så fald søge at indhente vedkommendes samtykke til – uanset den opståede mistanke om strafbart forhold – at beslaglægge de pågældende effekter, jf. bestemmelsen i lovforslagets § 9, stk. 3. Hvis et sådant samtykke ikke kan opnås, forudsættes det, at myndigheden – såfremt den finder tilstrækkelig anledning til straks at tilkalde politiet med henblik på gennemførelse af en beslaglæggelse efter de straffeproprocessuelle regler i retsplejeloven – vil have ret til at forblive på stedet for at sikre eventuelle beviser, indtil politiet møder frem. Bl.a. fordi den mistænkte kan give samtykke til, at den pågældende myndighed i givet fald beslaglægger bevismidler mv., må det forventes, at der alene i relativt få tilfælde – hvor mistanken vedrører mere grove lovovertrædelser – vil kunne være anledning til at tilkalde politiet.

Særligt om søfartsmyndighedernes kontrol efter søfartslovgivningen bemærkes, at det i praksis ofte ikke vil være muligt for politiet at foretage tvangsindgreb efter reglerne i retsplejeloven på skibe, der f.eks. befinder sig til søs, eller på danske skibe, der befinder sig i udenlandsk havn. Hertil kommer, at det efter omstændighederne kan være særligt indgribende over for skibet, hvis dets videre sejlads skal afvente, at politiet kommer frem til skibet og undersøger det. Økonomi- og erhvervsministeren vil derfor efter drøftelse med justitsministeren overveje, om der kan være anledning til at foreslå ændringer i søfartslovgivningen, som giver søfartsmyndighederne mulighed for i visse tilfælde at foretage tvangsindgreb på skibe, selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.

I tilknytning hertil bemærkes, at havmiljøloven giver hjemmel til, at forsvarsministeren og miljøministeren eller den, de bemyndiger dertil, i tilfælde af olieudslip kan foretage tvangsindgreb efter retsplejelovens regler på skibe og platforme. Miljøministeren vil efter drøftelse med justitsministeren overveje, om der kan være anledning til at foreslå ændringer i havmiljøloven, som giver myndighederne mulighed for også i visse andre tilfælde at foretage tvangsindgreb

på skibe mv., selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.

Tilsvarende kan der gøre sig særlige forhold gældende for fiskerimyndighederne. Fødevarerministeren vil derfor efter drøftelse med justitsministeren overveje, om der kan være anledning til at foreslå ændringer i fiskerilovgivningen, som giver fiskerikontrollen mulighed for i visse tilfælde at foretage tvangsindgreb på skibe, selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.

Som nævnt under pkt. 1 og 3.6.2 ovenfor kan ét medlem af kommissionen ikke tilslutte sig flertallets forslag i sin helhed. I den forbindelse fremhæver medlemmet særligt, at de foreslåede regler er for vidtgående og i forhold til i dag vil begrænse og besværliggøre myndighedernes mulighed for at varetage deres tilsyns- og kontrolopgaver.

Justitsministeriet skal i den forbindelse henvise til det, der er anført ovenfor. Her fremgår det bl.a. at Justitsministeriet i overensstemmelse med opfattelsen hos flertallet af kommissionen finder, at der bør gælde særlige begrænsninger i adgangen til at gennemføre kontrolbesøg mv. uden for strafferetsplejen, hvis der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold. Lovforslagets regler herom indebærer ikke, at tilsynsmyndigheder mv. afskæres fra at gennemføre kontrolbesøg, hvis formålet alene er at varetage tilsyns- og kontrolopgaver på det pågældende område. Desuden forudsættes det som nævnt, at de foreslåede regler – der ligger på linie med gældende regler på en række områder – ikke vil medføre nogen forskydning af den øvrige sagsbehandling fra de enkelte tilsynsmyndigheder over til politiet.

4. Oplysningspligter og retten til ikke at inkriminere sig selv

4.1. Gældende ret

Selvinkrimineringsgrundsætningen indebærer, at en person, der er anklaget for et strafbart forhold, har ret til ikke at udtale sig om den påståede forbrydelse og til ikke at blive tvunget til at medvirke til at opklare det påståede strafbare forhold.

Grundsætningen er beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, der bl.a. er til hinder for, at administrative myndigheder anvender strafsanktionerede oplysningspligter over for en person, der er »anklaget« i konventionens forstand, med henblik på at få borgeren selv til at oplyse den påståede »forbrydelse«. Det gælder, hvad enten der er tale om afgivelse af forklaring eller om vedkommendes fremskaffelse af dokumenter mv.